

N:o 41.

Af herr Ekenman, Victor, om vidtagande af åtgärder för införande af en notariats-institution i Sverige.

I anledning af motioner anförde Rikets Ständer i underdånig skrifvelse den 20 februari 1858, att deras uppmärksamhet blifvit fäst på angelägenheten och behovet deraf, att en notariats-institution blefve i riket införd, dervid bland annat anfördes: »Ju mera affärsverksamheten till följd af en ökad industri tilltoge, ju mera invecklade de rättsförhållanden blefve, i hvilka personer komme till hvarandra, desto nödvändigare vore det att de, hvilka slutade aftal, iakttoge i lag stadgade vilkor och formaliteter för rättsgiltiga aftal, äfvensom att ett ofelbart bevis om aftalet, tryggadt mot såväl förstörelse som förfalskning, funnes till; och notariatsinstitutionen, sådan den i andra länder blifvit utbildad, lemnade allmänheten tillfälle att alltid kunna anlita en offentlig bemyndigad, under offentlig kontroll stäld person, för upprättande af handlingar samt för verkställande af protester och andra i affärslifvet förekommande bestyr, hvarförutan notariens diarium eller anteckningsbok städse utgjorde en bevisningskälla i fråga om ej allenast handlingars verklighet utan äfven deras innehåll. Omförmälda institution, som helt och hållet saknades å landsbygden, vore ej heller ändamålsenligt införd i de städer, der notarii publici blifvit antagne, enär deras för affärslifvet och särdeles för handelstvisters exekutiva behandling vigtiga befattningar vore alltför inskränkta, samt behovet af nödiga bestämmelser, rörande notarii publicis skyldigheter, den kraft och verkan deras handlingar medförde och hvad i öfrigt till befattningen hörde, ännu ej blifvit afhjelpt.»

»I afseende härå hade hos Rikets Ständer under ämnets behandling i betraktande kommit, hurusom ifrågavarande institution, hvilken i

flera Europas stater, bland andra Frankrike, vunnit en hög grad af utbildning, dervid genom den säkerhet och styrka den medförde såväl i affärslifvet, som i rättsförhållanden emellan enskilde i allmänhet, erhållit en vigt och en betydelse, som uppenbarades i de lagar, hvarmed institutionen omgärdats. Men om än åt en dylik institution här i riket för det dåvarande ej kunde gifvas all den omfattning, som den i utlandet erhållit, syntes dock åtgärder i antydda syftningar böra vidtagas.» — Rikets ständer yttrade vidare, att härutinnan icke vore fråga om inrättande af embeten på statens bekostnad; ty, ehuru på sätt blifvit nämndt, notariats-institutionen i flere främmande länder vore ordnad genom lag, fölle den likväl icke staten till last. »Den upprätthölles af det enskilda förtroendet och manade således till redlighet och ordning, de egenskaper, som alstrade förtroende.» På dessa med flera anförda skäl, anhöllo ständerna, att Kongl. Maj:t täcktes uppdraga åt sakkunnige män att, efter förutgången undersökning om de förhållanden, som på ämnet kunde hafva inflytande, utarbета förslag till en lag, som till omfång och beskaffenhet ordnade notarii-publicibefattningen och åt denna institution gifve en med dess syftning öfverensstämmande utbildning, så att den blefve så allmänt nyttig som sig göra låte, samt att Kongl. Maj:t derefter täcktes framlägga samma förslag till Rikets ständers pröfning.

Efter denna Rikets Ständers aflåtna skrifvelse, utfärdades den 6 oktober 1882 nådig stadga angående notarii publicibefattningen, hvilken stadga hufvudsakligen blott gjorde det tillägg till det förut befintliga, att notarii publici skulle vara examinerade jurister samt språkkunnige; men härigenom torde man ej kunna anse, att behovet af en notariats-institution blifvit afhulpet. Särskildt tillåter jag mig påvisa, att för erhållande af ett verkligt notariat nödigt vore, utom andra bestämmelser, att föreskrift lemnades, det notarius publicus skulle antagas af embetsmyndighet och stå under inseende af sådan; att notarius publicus skulle vara skyldig föra diarier öfver de embetsåtgärder han utförde, äfvensom uppsätta och taga i förvar samt till laga behandling befordra testamenten, kontrakt och dylika handlingar.

På grund af det anförda får jag vördsamt föreslå:

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes låta utreda den fråga, som med min motion afses, samt derefter genom tillägg vid ofvan åberopade nådiga stadga af den 6 oktober 1882 eller annorledes göra bestämmelser för

införande af notariat-institution till allmänhetens betjenande mot bestämda afgifter, men utan statsverkets betungande.

Om remiss till vederbörligt utskott anhålles.

Stockholm den 28 januari 1887.

Victor Ekenman.

N:o 42.

Af herr Carlsson, Lars, om anslag till skogsodlingens befrämjande.

Ehuru väl min motion n:o 50 till Första Kammaren förra året, angående anslag af statsmedel för skogsodlingens befrämjande slutligen blef, fastän bifallen af Andra Kammaren, med minskning dock af anslagssumman, genom gemensam votering afslagen af föregående Riksdag, så vågar jag likväl, då den majoritet, som afgjorde detta beslut, var helt ringa, och då jag anser frågan vara af utomordentlig vikt för vårt lands framtida bestånd i ekonomiskt afseende, ånyo med hopp om framgång underställa frågan Riksdagens pröfning, under åberopande af de skäl nämnda min motion innehåller.

Men då för ifrågavarande ändamål något högre anslag, än hvad Andra Kammaren för i fjol beviljade, icke heller nu torde kunna påräknas, och då rättigheten af den anmärkningen, som bland andra under diskussionen gjordes mot förslaget, icke kan förnekas, nemligen att län finnas, som redan anslagit så stora belopp till skogsodlingens befrämjande, att, i händelse motsvarande summa skulle erhållas i statsanslag,